

Stortingets næringskomitee

Deres referanse

Vår referanse
16/00016-39Vår dato
11.04.2016

Høringsnotat til næringskomiteen - Prop. 51 L Lov om offentlige anskaffelser

Fellesorganisasjonen (FO) er et LO-forbund som organiserer 27.000 høyskoleutdannede helse- og sosialarbeidere. Våre medlemmer jobber i all hovedsak med sårbare brukere innenfor helse- og sosialtjenestene. Forbundet er derfor særlig opptatt av lovforslagets konsekvenser for disse tjenestene. Vi er også opptatt av de ideelle organisasjonenes rolle innenfor området.

Helse- og sosialtjenestenes særegne karakter

Etter FOs mening er skiller helse- og sosialtjenester seg fra andre typer tjenester. For det første er de særlig komplekse. De krever betydelig innslag av skjønn og kompetanse, og må tilpasses den enkelte bruker. For det andre dekker de helt grunnleggende individuelle behov for dem det gjelder. For det tredje ytes de til sårbare brukere. Dette gjør at bruk av markeds mekanismer og anbud er særdeles dårlig egnet til denne typen tjenester.

FO mener derfor at slike tjenester bør utføres i egenregi, subsidiært at denne typen tjenester må underlegges et alternativt anskaffelsesregelverk som i mye større grad vektlegger kriterier som kvalitet, kontinuitet, tilgjengelighet, helhet, brukernes særegne behov osv.

Helse- og sosialtjenester og EU-direktivene

Dette er i samsvar med rammene gitt av EU-direktiv 2014/24, hvor de «særlige tjenestene» har egne terskelverdier og bestemmelser. Terskelverdien for når denne typen tjenester skal settes ut på anbud er betydelig høyere enn for andre typer tjenester. Direktivet åpner også for et eget og mer fleksibelt regelverk når det gjelder prinsipper for tildeling av kontrakter. EU understreker på denne måten forskjellen mellom helse- og sosialtjenester og annen tjenesteyting. Gjennom et eget anbudsregime for denne typen tjenester er det åpenbart mulig

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 OsloPostadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 OsloTelefon:
02380Telefaks:
94 76 20 18e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674Bankgiro kontigent:
9001.08.71394Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

for det enkelte medlemsland å tilrettelegge for større grad av politisk styring, uten at dette vil komme i konflikt med likebehandlingsprinsippet.

Derfor bekymrer det FO at helse- og sosialtjenestenes særegne karakter ikke på noen måte framkommer i lovforslaget. I forslaget til forskrifter som har vært på høring sier departementet eksplisitt at de ikke har tatt stilling til Forenklingsutvalgets forslag når det gjelder terskelverdier og anbudsregime for «særlige tjenester» (inkludert helse- og sosialtjenester). Dette spørsmålet er også knapt drøftet i departementets høringsnotat. Det samme gjelder i proposisjonen. Det foreliggende lovforslaget vil derfor gi regjeringen fullmakt til å regulere anbudsbruken innenfor sektoren gjennom forskrifter, uten noen føringer fra Stortinget.

En rekke alternativer til anbudskonkurranse

FO vil videre vise til at en rekke helse- og sosialtjenester i dag tildeles gjennom andre mekanismer enn anbudskonkurranser. Dette gjelder for eksempel i barnehagesektoren, innenfor familierådgivning og i helseforetakene. FO er derfor svært opptatt av at det må finnes alternative måter å tildele oppdrag på innenfor tjenestene til de aller mest sårbare gruppene i befolkningen; barnevernstjenester, tjenester til enkeltbrukere med omfattende hjelpebehov og tjenester innenfor rusomsorg og psykisk helse.

Nødvendigheten av et åpent fagfelt

Det finnes dessverre ingen gode, allment aksepterte kriterier for definering og måling av kvalitet i helse- og sosialtjenestene. Det finnes også dessverre svært lite forskning på hva slags type tiltak som faktisk gir best kvalitet. Derfor er FO svært bekymret for at det, dersom slike tjenester underlegges markedsstyring, vil være pris som blir den avgjørende faktor i anbudsprosessene.

Vi trenger kontinuerlig utvikling av tjenestene, opplæring og videreutdanning av ansatte, forskning på hva som fungerer best for brukerne, systemer for brukermedvirkning og evaluering av metoder. Dette må gjøres i et åpent fagfelt og ikke i et klima hvor arbeidsmetoder blir gjort til forretningshemmeligheter og hvor kompliserte selskapsstrukturer gjør at pengene forsvinner. Derfor mener vi at vi må få på plass bestemmelser som sikrer et forbud mot profitt på helse- og sosialtjenester, tilsvarende bestemmelsene for private skoler.

De ideelle organisasjonenes rolle

Proposisjonen viser til at dagens regelverk når det gjelder de ideelle aktørenes rolle innenfor helse- og sosialtjenestene, ifølge dr. juris Fredrik Sejersted, neppe kan videreføres under de nye EU-direktivene. Samtidig vil FO påpeke at Sejersteds utredning skisserer en rekke andre muligheter for å sikre de ideelle organisasjonenes rolle i denne sektoren.

FO vil særlig vise til muligheten av å benytte seg av tildeling av oppdrag gjennom «utvidet egenregi» og vise til gjeldende praksis i EU-land som Danmark.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Rune Soma
Rådgiver